USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Veroniky Juřičkové a soudců JUDr. Tomáše Langáška a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **A. A.**, zastoupený JUDr. Matějem Šedivým, advokátem, sídlem Václavské náměstí 831/21, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 6. 2020, č. j. OAM-798/ZA-ZA11-P15-2019, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 22. 2. 2021, č. j. 54 Az 4/2020 - 30,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Dne 6. 9. 2019 žalobce požádal o udělení mezinárodní ochrany. V žádosti uvedl, že je státním příslušníkem Uzbekistánu, uzbecké národnosti, bez náboženského vyznání a nikdy nebyl členem žádné politické strany ani hnutí a není nijak politicky aktivní. Je rozvedený, má dvě děti, které jsou státními příslušníky Uzbekistánu, kde také pobývají. Z Uzbekistánu žalobce vycestoval v červenci roku 2012, a to letecky z Taškentu přímo do Prahy na české pracovní vízum. Dále sdělil, že v České republice byl již dříve (od ledna 2009 do června 2012), rovněž na pracovní vízum. O mezinárodní ochranu požádal v srpnu roku 2016, kdy mu byla udělena doplňková ochrana, ale řízení o prodloužení doplňkové ochrany bylo následně zastaveno. Žalobce je zdravotně v pořádku, nemá žádné zvláštní potřeby. Jako důvody žádosti o mezinárodní ochranu označil neshody s manželčinou rodinou, která mu vyhrožovala smrtí. Dále uvedl, že při návratu do Uzbekistánu by mohl mít problémy, neboť pobytem mimo zemi původu delším než 5 let se dopouští trestného činu.

[2] Během pohovoru (konaného dne 5. 3. 2020) žalobce doplnil, že do České republiky přijel v roce 2009, aby byl dál od rodiny, protože se s manželkou rozvedli a pohádali. V červnu roku 2012 žalobce odjel zpět do Uzbekistánu, jelikož se mu stýskalo po dětech. Domníval se, že po třech letech odloučení se už všichni uklidnili, bylo to však ještě horší,

rodina bývalé manželky jej chtěla zabít. Od známého v České republice pak slyšel, že kamaráda, který žil dlouhodobě v České republice, po návratu do Uzbekistánu zadrželi na letišti, vyslýchali ho a odvezli do vězení. Žalobce později mluvil se svou matkou, která žije v Uzbekistánu, od které se dozvěděl, že hovořila s matkou uvězněného a že se raději nemá vracet domů, aby neskončil stejně. Dle matčina sdělení považuje stát osoby dlouhodobě pobývající v zahraničí za teroristy. Žalobce taktéž uvedl, že informace o tom, že je zakázáno pobývat déle než 5 let mimo území Uzbekistánu, je mu známa s pravděpodobností přibližně 70 % s tím, že člověk se musí po odjezdu zaregistrovat, což neudělal. Na doplňující dotaz, proč tak neučinil, odpověděl, že když se v roce 2012 vrátil do České republiky, vyhodil cestovní pas, jelikož se domníval, že bude s ohledem na ztrátu pobytového oprávnění navrácen zpět do Uzbekistánu. Poté v České republice zůstal nelegálně, chytili ho a opakovaně mu bylo udělováno vízum na měsíc. Když byl následně opětovně zadržen, byl umístěn do zařízení v Drahonicích, kde požádal o mezinárodní ochranu, a po čtyřech měsících mu byla udělena doplňková ochrana. Žalobce měl za to, že by byl po návratu do vlasti uvězněn a podroben výslechu ohledně toho, kde byl a co tam dělal. V Uzbekistánu se dle žalobce nedodržují zákony, ve vězení by jej zbili. Závěrem uvedl, že uzbecké státní úřady jej během pobytu v České republice nekontaktovaly, problémy s uzbeckými státními orgány ani bezpečnostními složkami nemá, v Uzbekistánu nikdy nebyl trestně stíhán. Jiné důvody k žádosti o mezinárodní ochranu nemá.

[3] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13 a § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[4] Žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Ústí nad Labem v záhlaví označeným rozsudkem zamítl. Konstatoval, že žalovaný odůvodnil vydané rozhodnutí dostatečně, a je tedy přezkoumatelné. Připomněl, že potřebný rozsah zjišťování skutkového stavu se v azylovém řízení odvíjí především od tvrzení samotného žadatele o mezinárodní ochranu. V kontextu žalobcem uplatněných tvrzení krajský soud shledal žalovaným shromážděné podklady pro rozhodnutí dostatečné a zdůraznil, že žalobce měl ve správním řízení dostatek prostoru k tomu, aby přednesl veškerá skutková tvrzení, která považoval za relevantní. Ve shodě s žalovaným krajský soud dospěl k závěru, že hlavním důvodem žádosti o mezinárodní ochranu byla legalizace žalobcova pobytu na území České republiky. Jím uváděné důvody v řízení nebylo možné podřadit pod azylově relevantní důvody dle § 12 zákona o azylu, ani pro udělení humanitárního azylu dle § 14 téhož zákona. Stran toho, že žalobci byla v minulosti udělena doplňková ochrana, krajský soud upozornil, že z informací zjištěných ve správním řízení o zemi původu vyplynulo, že od doby poskytnutí doplňkové ochrany žalobci došlo k zásadním změnám v přístupu uzbeckých úřadů k možnosti vycestování i dlouhodobých pobytů občanů v zahraničí. Zároveň krajský soud poukázal na skutečnost, že z aktuální judikatury správních soudů vyplývá, že obecně poměry v Uzbekistánu již nadále neodůvodňují přiznávání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu.

II. Kasační stížnost a vyjádření žalovaného

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že krajský soud se nedostatečně vypořádal s argumentací, že mu již v minulosti byla udělena doplňková ochrana. S ohledem na tuto skutečnost, jakož i letitý

pobyt na území České republiky, proto měl stěžovatel důvodnou obavu, že bude po přicestování do domovského státu uvězněn, tím spíše, že jeho cestovní doklad neobsahuje potřebná vízová oprávnění k pobytu na území České republiky. V důsledku toho by tak orgány domovského státu mohly nabýt podezření, že stěžovatel byl žadatelem o mezinárodní ochranu, nebo že mu dokonce musela být po určitou dobu povolena, a proto by na stěžovatele nahlížely jako na protirežimního aktivistu. Krajský soud se dle stěžovatele v napadeném rozsudku omezil toliko na rekapitulaci správního řízení a důvodů pro nevyhovění žádosti, přičemž nenabídl vlastní posouzení uplatněných námitek, pouze jim vytkl jejich obecnost. Stěžovatel taktéž zpochybnil podklady, z nichž žalovaný při rozhodování vycházel a které obsahují informace o situaci v zemi původu. V této souvislosti upozornil, že se nejedná o nezávislý podklad, neboť jej zpracoval sám žalovaný, nadto obsahuje věcné nepravdy.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že v daném případě nebyly naplněny podmínky pro udělení mezinárodní ochrany. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla jeho obava z potíží s rodinou bývalé manželky a také obava z uvěznění pro pobyt v zahraničí delší 5 let. Žalovaný doplnil, že od doby, kdy stěžovateli byla udělena doplňková ochrana, došlo ohledně možností vycestování, návratů a pobytů občanů Uzbekistánu v zahraničí k zásadním změnám, které bylo třeba v nově vydaném rozhodnutí reflektovat.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[8] Nejvyšší správní soud se předně zabýval tím, zda krajský soud řádně odůvodnil napadený rozsudek. V souladu s judikaturou Nejvyššího správního soudu je z odůvodnění rozsudku patrné, jaký skutkový stav vzal krajský soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností a proč považuje stěžovatelovy právní závěry za nesprávné (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52). Krajský soud se dostatečně vypořádal též se stěžovatelovou argumentací stran zohlednění skutečnosti, že mu v minulosti byla udělena doplňková ochrana. Věnoval se jí konkrétně v bodech [24] až [26] odůvodnění napadeného rozsudku, kde porovnal stěžovatelem tvrzené skutečnosti s informacemi o zemi původu. Stěžovatelem namítaná výtka týkající se závěru krajského soudu o obecnosti uplatněných žalobních námitek není v rozsudku krajského soudu vůbec obsažena.

[9] Pokud se jedná o podmínky udělení doplňkové ochrany, Nejvyšší správní soud uvádí, že v minulosti žalovaný dospěl u občanů Uzbekistánu (včetně stěžovatele) k závěru o naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany z důvodu problematického přístupu státních orgánů Uzbekistánu k navracejícím se osobám, které dlouhodobě pobývaly v

zahraničí, neboť nebylo možno vyloučit cílený a tvrdý postup ze strany státních orgánů země původu. Následná judikatura Nejvyššího správního soudu však s ohledem na změnu poměrů v Uzbekistánu dovodila, že jakkoli je Uzbekistán obecně hodnocen jako nesvobodná země s výraznými nedostatky v oblasti politických práv a občanských svobod, po nástupu prezidenta Mirzijojeva k moci v září roku 2016 došlo v zemi k jistému zlepšení. Uzbecké zákony poskytují svobodu vnitřního pohybu, zahraničního cestování, emigrace a repatriace, omezenou pouze požadavkem tzv. výjezdních víz pro vycestování mimo území Společenství nezávislých států (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 10. 2018, č. j. 6 Azs 291/2018 - 25). Poměry v Uzbekistánu tedy podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu již nadále neodůvodňují obecné přiznávání doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, jíž se stěžovatel domáhal (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 9. 2019, č. j. 5 Azs 392/2018 - 30, ze dne 7. 5. 2020, č. j. 7 Azs 59/2020 - 26, ze dne 17. 6. 2020, č. j. 4 Azs 51/2020 - 30, či ze dne 1. 9. 2020, č. j. 4 Azs 82/2020 - 50).

[10] Rešerše o bezpečnostní a politické situaci v zemi původu, zpracované žalovaným, jsou v rámci azylového řízení běžně používány. Jako informace o zemi původu mohou sloužit všechny významné skutečnosti týkající se země původu v době rozhodování o žádosti (čl. 4 odst. 3 písm. a) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musejí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany), jestliže jsou (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, (4) transparentní a dohledatelné (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Totožnou námitkou se Nejvyšší správní soud ve své rozhodovací činnosti zabýval opakovaně (např. usnesení ze dne 14. 7. 2020, č. j. 10 Azs 12/2020 - 40, ze dne 23. 11. 2020, č. j. 2 Azs 139/2020 - 34, či ze dne 21. 1. 2021, č. j. 6 Azs 327/2020 - 29). Správní spis navíc obsahuje vícero souladných podkladů zabývajících se bezpečnostní a politickou situací v zemi původu, které řádně odkazují na informační zdroje, z nichž žalovaný vycházel.

[11] Závěrem Nejvyšší správní soud doplňuje, že *„poskytnutí azylu je zcela specifickým důvodem pobytu cizinců na území České republiky a nelze jej zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, tak jak jsou upraveny např. v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Dle setrvalé judikatury nemohou být snahy o legalizaci pobytu relevantním důvodem pro udělení mezinárodní ochrany (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, nebo ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81).

[12] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelem uplatněné námitky, a Nejvyšší správní soud neshledal, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Z výše uvedených důvodů proto Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl pro nepřijatelnost.

[14] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 7 ve spojení s § 120 s. ř. s. Ačkoli byla kasační stížnost odmítnuta, což je situace, na kterou obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., k odmítnutí pro nepřijatelnost dochází na základě zjednodušeného věcného posouzení případu (usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021 č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS), a proto je na místě rozhodnout o náhradě nákladů řízení podle úspěchu ve věci (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl ve věci plný úspěch, žádné náklady mu však v řízení o kasační stížnosti nevznikly, proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. ledna 2022

Mgr. Veronika Juřičková
předsedkyně senátu